

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 4374/2019
07.11.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Зоране Делибашић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца млт. АА из ..., кога заступа законски заступник мајка ББ из ..., чији је пуномоћник Ивана Чудић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Драган Чолић, адвокат из ..., ради измене одлуке о издржавању, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 388/19 од 17.07.2019. године, у седници већа одржаној дана 07.11.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 388/19 од 17.07.2019. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П2 139/2019 од 17.04.2019. године у ставовима трећем, четвртном и петом изреке, тако што се мења одлука о висини доприноса туженог ВВ за издржавање малолетног тужиоца АА, садржана у ставу трећем изреке пресуде Основног суда у Новом Саду П2 3640/2010 од 16.11.2011. године, и обавезује тужени ВВ да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног АА плаћа месечно износ од 25% од своје зараде коју остварује, умањене за порезе и доприносе за обавезно социјано осигурање, до 05. у месецу за претходни месец, почев од дана подношења тужбе па док за то постоје законски услови, са законском затезном каматом почев од дана доспећа сваке поједине рате па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени ВВ да малолетном тужиоцу АА накнади трошкове поступка у износу од 91.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 139/2019 од 17.04.2019. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев. Ставом другим изреке, измењена је пресуда Основног суда у Новом Саду П2 3640/2010 од 16.11.2011. године у делу који се односи на начин исплате доприноса туженог ВВ за издржавање малолетног тужиоца АА утолико што је обавезан тужени да износ утврђен правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду П2 3640/2010 од 16.11.2011. године плаћа путем административне забране на својој заради преносом износа на текући рачун мајке ББ. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је малолетни тужилац тражио да се измени висина

издржавања одређена пресудом Основног суда у Новом Саду П2 3640/10 од 16.11.2011. године тако да се обавезе тужени да на име дечијег издржавања плаћа месечно 30% од зараде коју остварује, до петог у месецу за претходни месец, почев од подношења тужбе па убудуће док постоје законски услови, са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев малолетног тужиоца за накнаду трошкова поступка на терет туженог. Ставом петим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом шестим изреке малолетни тужилац је ослобођен од обавезе плаћања судских такси на тужбу и пресуду у овом поступку.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 388/19 од 17.07.2019. године, ставом првим изреке одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П2 139/2019 од 17.04.2019. године у побијаном одбијајућем делу и у делу одлуке о трошковима поступка. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је преко пуномоћника благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2 тачка 1. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/2018) и члана 208. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/2005, 72/2011 и 6/2015), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП, јер другостепени суд у поступку одлучивања о жалби није погрешно применио коју одредбу овог закона, а што је могло утицати на доношење правилне и законите одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Новом Саду П2 3640/10 од 16.11.2011. године разведен је брак ББ и туженог. Малолетни АА поверен је мајци ради самосталног вршења родитељског права, а отац је обавезан да на име свог доприноса за дечије издржавање плаћа месечно 20% од зараде умањене за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, почев од 27.12.2010. године. Мајка тужиоца је доктор наука ... и ..., запослена је на Факултету за ... у ... и остварује месечна примања од око 45.000,00 динара. Њени укупни расходи износе око 25.800,00 динара месечно и обухватају трошкове које наплаћује Информатика око 6.300,00 динара, трошкове за струју око 1.500,00 динара, за кабловску телевизију око 3.000,00 динара, за мобилни телефон око 3.000,00 динара (којим плаћа и паркинг) и за гориво око 15.000,00 динара месечно. Поред ових расхода законска заступница има трошкове и за храну, одећу и хигијену. Малолетни тужилац живи са мајком у стану који је у својини њеног оца. Рођен је ...2010. године и ученик је другог разреда основне школе. За задовољење тужичевих потреба неопходно је издвојити око 46.426,00 динара

месечно, који износ обухвата трошкове исхране, школског боравка, гардеробе, средстава за хигијену, приватних часова ... и ... језика, тренинге ... и ваннаставне социјалне активности. У време претходног одлучивања о дечијем издржавању (2011. године), за задовољење месечних потреба тужиоца био је потребан износ од око 25.000,00 динара. Тужени је по занимању програмер и запослен је у компанији „ГГ“, где остварује просечну зараду од 146.170,03 динара месечно. Тужени живи у стану који је у његовој својини и за који отплаћује кредит у месечном износу од 35.000,00 динара. У време претходног одлучивања о дечијем издржавању тужени је био запослен у ДД и остваривао је зараду од око 93.000,00 динара месечно. Осим рате за стамбени кредит, месечни расходи туженог износе око 22.000,00 динара и обухватају трошкове информатике, струје, кабловске телевизије и интернета, горива, а поред тога тужени има и трошкове за храну, одећу и хигијену. Када малолетни тужилац борави код туженог све трошкове сноси тужени.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да и даље постоји обавеза туженог да доприноси издржавању малолетног детета са којим не живи, али да у конкретном случају нису испуњени услови за измену одлуке о висини издржавања, с обзиром на околност да у ситуацији када је висина издржавања коју је тужени дужан да плаћа одређена процентуално од његових месечних примања (у висини од 20%, правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду П2 3640/10 од 16.11.2011. године) повећање номиналног износа зараде по природи ствари води сразмерном повећању износа који малолетни тужилац прима на име издржавања. У таквој ситуацији нижестепени судови су нашли да је у време доношења претходне одлуке допринос туженог издржавању малолетног детета износио око 18.600,00 динара месечно, а да сада због повећања зараде исти проценат доприноса од 20% износи око 30.000,00 динара и по становишту нижестепених судова тај износ је довољан за задовољење потреба малолетног детета, за које је утврђено да месечно износе око 46.000,00 динара.

По становишту Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права.

Сагласно члану 67. и 68. став 1. и 2. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр.18/05, 72/11 и 6/15), право и дужност родитеља је да се старају о деци, док према члану 73. и 154. став 1. истог закона, дете има право на издржавање од оба родитеља. Према одредби члана 160. став 1. Породичног закона, висина издржавања одређује се према потребама детета, као повериоца издржавања, и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна и о минималној суми издржавања, дефинисаној одредбом члана 160. став 4. истог закона. Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (члан 160. став 2.), док могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавеза да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (члан 160. став 3.). Ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања (члан 162.

став 3.). Према члану 164. истог закона, висина издржавања се може смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука.

Основани су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права, јер су, по оцени Врховног касационог суда, поступајући судови у већој мери ценили потребе детета, а у мањој мери могућности родитеља дужника издржавања и његов животни стандард којем треба да одговара висина издржавања детета. Побийана одлука заснована је на разлозима да се са повећањем зараде туженог као дужника издржавања повећао и износ његовог новчаног доприноса дечијем издржавању и то у довољном износу за задовољење тужиочевих потреба, те да зато нису испуњени услови за повећање обавезе туженог и усвајање тужбеног захтева у том делу. Међутим, у таквој ситуацији судови су пропустили да обезбеде детету онај ниво животног стандарда какав ужива родитељ давалац издржавања, иако је неспорно утврђено да тужени са својим месечним примањима има могућност да доприноси задовољењу дететових потреба и у већем износу, без угрожавања сопственог стандарда.

Нижестепени судови су правилном применом критеријума из цитираног члана 160. Породичног закона адекватно утврдили потребе малолетног детета спрам његовог узраста и активности. Међутим, по налажењу ревизијског суда, у складу са реалним могућностима туженог и његовим животним стандардом могуће је повећати његову обавезу да доприноси дечијем издржавању са претходно досуђених 20% на 25% од редовне месечне зараде. Наиме, од доношења претходне одлуке прошло је осам година, малолетни тужилац је у време доношења претходне одлуке био беба од годину дана и тада је за подмирење његових тадашњи месечних потреба било потребно издвојити износ од 25.000,00 динара, а актуелно је узраста девет година, те самим тим има већа интересовања и потребе за које је потребно издвојити око 46.000,00 динара месечно. С друге стране, промениле су се околности и на страни туженог као дужника издржавања у смислу што су се повећали његови приходи и то у знатном износу у односу на период ранијег пресуђења (са 93.000,00 динара на 146.170,00 динара). Таква промена околности, како на страни повериоца, тако и дужника издржавања, оправдава измену одлуке о висини доприноса дечијем издржавању у смислу његовог повећања, сходно члану 164. Породичног закона. Досуђени износ од 25 % од нето месечне зараде туженог номинално износи око 36.500,00 динара, што ће уз допринос мајке, како у новцу, тако и кроз свакодневну ангажованост, непосредну бригу и старање о детету, допринети издржавању заједничког малолетног детета уз омогућавање таквог нивоа животног стандарда какав ужива родитељ-дужник издржавања, овде тужени. Према налажењу овог суда, плаћањем тог износа неће бити угрожена егзистенција туженог. При томе, опште је позната чињеница да је ИТ сектор у којем тужени радно ангажован данас један од најпрофитабилнијих, при чему тужени нема законску обавезу издржавања других лица, док се финансијска помоћ коју пружа родитељима и брату показује као морална помоћ и подршка која не сме да утиче на издржавање и животни стандард малолетног детета.

Узимајући у обзир све околности конкретног случаја - да су потребе малолетног детета утврђене према узрасту, да оба родитеља остварују редовне месечне приходе, при чему тужени остварује знатно веће приходе у односу на ранији период и у односу на мајку, те да су се околности које су од значаја за

измену висине издржавања у довољној мери промениле, Врховни касациони суд је о обавези туженог одлучио у складу са чланом 160. став 1.- 3. Породичног закона и висину његове обавезе одредио у смислу члана 162. став 2. истог закона.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у првом ставу изреке.

Применом чланова 153., 154. и 165. ЗПП у вези члана 202. Породичног закона, Врховни касациони суд је досудио малолетном тужиоцу на терет туженог укупан износ од 91.500,00 динара на име опредељених трошкова поступка и то: за састав тужбе и два образложена поднеска по 6.000,00 динара, за приступ пуномоћника на пет одржаних рочишта по 7.500,00 динара, за састав две жалбе и једне ревизије по 12.000,00 динара, све према важећој Адвокатској тарифи, као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић